

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 354 0121
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Suomenkielisen kasvatus- ja koulutusvaliokunnan kokouksen 28.1.2026 yhteydessä valiokunnan jäsen Petri Lehtinen ehdotti toimitilimen kokousten kokouskäytäntöihin lisäystä, niin että sekä esityslistaan että kokouspöytäkirjaan tulee pykälä Muut asiat ja/tai ilmoitusasiat.

Lehtinen perusteli muiden asioiden ja/tai ilmoitus-/tiedotusasioiden käsittelyä toimitilimessä mm. yleisellä käytännöllä, joustavuudella, tiedonkululla, keskustelun mahdollistamisella ja avoimuudella. Puheenjohtaja Elina Moisisto pyysi selvitystä mahdollisesta tämän tapaisen pykälän lisäämisestä valiokunnan esityslistaan ja pöytäkirjaan.

Asiassa huomioitavat säännökset ja määräykset

Todettakoon ensimmäiseksi, että ehdotettua menettelyä ei sinänsä ole suoraan laissa kielletty. Lainsäädännössä ja kaupungin hallintosäännössä on kuitenkin määräyksiä, jotka puhuvat ehdotusta vastaan.

Kuntalain 102 §:n mukaan puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä toimitilimen kokouksessa. Toimitilimen jäsenellä on puheoikeus *käsiteltävänä olevassa asiassa*. Jäsenen on puheessaan pysyttävä asiassa.

Kuntalain 85 §:n mukaan luottamushenkilö hoitaa tointaan *virkevastuulla*, ja häneen sovelletaan rikoslain virkarikoksia koskevia säännöksiä, ellei hän ole kuntalain 106 §:n mukaisesti äänestänyt päätöstä vastaan tai ilmoittanut eriävän mielipiteen.

Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava *asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä* hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Hallintosäännön 125:n mukaan asiat päätetään toimitilimen kokouksessa *viranhaltijan esittelystä*. Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimitilimelle päätösehdotuksen. Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimitilim toisin päättä. Kuntaliiton mallihallintosäännössä on todettu, että esittelijän on oltava virkasuhteessa ja että esittelijän velvollisuus on tehdä valmistelun perusteella päätösehdotus toimitilimelle.

Hallintosäännössä on määräykset toimitilimen toimivaltaan kuuluvista asioista. Asian käsittelyssä kuuluu pysyä asiassa.

Edellä olevan perusteella voidaan todeta, että asioiden valmistelusta – ja tuomisesta toimitilimen päätettäväksi – vastaa ensisijaisesti toimitilimen esittelijä eli pääsääntöisesti viranhaltija, huomioden lainsäädännön ja hallintosäännön

toimivaltamääräykset. Luottamushenkilöiden tehtäviin ei kuulu valmistella asioita.

Luottamushenkilöille kuuluvista oikeuksista ja tehtävään liittyvistä velvollisuuksista on säädetty kuntalaissa (erottamattomuus, puheoikeus, tiedonsaantioikeus, oikeus korvaukseen, kokouksiin osallistuminen, käyttäytymissäännös sekä virka- ja vahingonkorvausvastuu).

Todettakoon, että hallintosäännössä on määräykset, jotka mahdollistavat sen, että toimielin voi kokouksessa ottaa käsiteltäväksi asian, joka ei ole mainittuna kokouskutsussa. Nämä määräykset ovat kuitenkin poikkeuksia pääsääntöön.

Kaupungin hallintosäännön 113 §:n mukaan kokous voidaan pitää myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai *enemmistö toimielimien jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten*.

Hallintosäännön 124 §:n mukaan toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, *ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa*. Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä. Kuntaliiton mallihallintosäännössä on kuitenkin tässä yhteydessä viitattu hallintolain 31 §:n mukaiseen asian riittävään ja asianmukaiseen selvittämiseen.

Hallintosäännön 125 §:n mukaan *toimielin voi erityisestä syystä päättää*, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Puheenjohtajan ehdotus on tässä tapauksessa käsittelyn pohjana. Kuntaliiton mallihallintosäännön mukaan erityinen syy käsitellä asia puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä tulee kirjata pöytäkirjaan ja erityisenä syynä voidaan pitää lähinnä tilanteita, joissa sekä esittelijä että hänen sijaisekseen määrätty ovat esteellisiä osallistumaan asian käsittelyyn taikka poissa asian käsittelystä tilapäisen syyn vuoksi.

Edellä mainitut säännökset edellyttävät toimielimien enemmistön päätöstä asiassa. Mikään säännös ei tue esitettyä ehdotusta.

Tämän lisäksi jäsenillä on kuntalais- ja/tai valtuustoaloitteiden kautta mahdollisuus saada asioita selvitettyä ja käsiteltyä.

Käytäntö

Toisin kuin mitä aloitteessa esitetään, käytäntö ei ole yleisessä käytössä kaikkialla. Kauniaisissa ns. muiden asioiden pykälistä luovuttiin joitakin vuosia sitten, ja sitä ennen se oli käytössä vain yksittäisissä toimielimissä. Todettakoon, että toisin kuin kuntalain 31 §:ssä mainittujen varsinaisten toimielinten kohdalla, vaikuttamistoimielimissä on mahdollista vapaammin käsitellä asioita. Kuntalain 31 §:ssä mainitut varsinaiset toimielimet tekevät virkavastuulla lopullisia päätöksiä.

Hyvä hallinto

Hallintolain mukaan viranomaisen pitää ennen asiasta päättämistä hankkia asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset ja siten huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Tämän takia asiat päätetään

toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen.

Vaikka ehdotuksessa ensisijaisesti toivotaan mahdollisuutta nostaa asioita esiin yksittäisten jäsenten toimesta, on vaarana, että lyhytkin pöytäkirjaus tai käsittely voi vaikuttaa kielteisesti asian mahdolliseen myöhempään käsittelyyn. Tämän takia Kauniaisissa ei toimita ehdotetulla tavalla. Valmistelemattomista asioista keskusteleminen – tai pahimmassa tapauksessa päättäminen - ei ole hyvän hallinnon mukaista.

Otsikko Ilmoitusasiat tai Tiedotusasiat voidaan sinänsä käyttää, mutta kyseisen otsikon alle esittelijä toisi käsittelyyn asioita, joista ei ole valmisteltu erillisiä asiakohtia kokoukseen. Asianhallinnan ja päätöksenteon avoimuuden kannalta tämä ei kuitenkaan ole suositeltava toimintatapa, koska kyseisen otsikon alla käsiteltyjä asioita on vaikea seurata ja löytää. Suositus onkin valmistella kaikki asiat näkyvästi esityslistalle. Kyseinen otsikko ei myöskään vastaa jäsenen tavoittelemaa.

Todettakoon lopuksi, että mikään ei sinänsä estä toimielintä kokouksen päätyttyä vapaamuotoisesti keskustella ajankohtaisista ja tärkeistä asioista.

Sivistys- ja hyvinvointitoimenjohtaja Mikael Flemmich:

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutusvaliokunta merkitsee selostuksen tiedoksi.

.....

Jäsen Petri Lehtinen esitti varapuheenjohtaja Sami Niemen kannattamana seuraavaa:

”Valiokunnan pöytäkirjaan lisätään tarvittaessa kokeiluna kohta: ”muut asiat” ja tämä kokeilu olisi vuoden 2026 loppuun asti, minkä jälkeen arvioimme, onko se haitannut valmistelua vai parantanut tiedonkulkua.”

Suoritettussa äänestyksessä, jossa sivistys- ja hyvinvointitoimenjohtajan pohjaehdotusta kannattavat äänestivät JAA, ja jäsen Petri Lehtisen vastaesitystä kannattavat äänestivät EI, voitti vastaesitys äänin 2-6 (jaa – Bäckström-Toivanen, Heikkilä ; ei – Ahtiainen, Koskimies-Sirén, Lehtinen, Moisisto, Niemi, Nyberg), yhden äänestäessä tyhjää (Rähmönen).

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutusvaliokunta päätti, että pöytäkirjaan lisätään tarvittaessa kokeiluna kohta ”muut asiat”. Tämä kokeilu on vuoden 2026 loppuun asti, minkä jälkeen valiokunta arvioi, onko se haitannut valmistelua vai parantanut tiedonkulkua.